

Handleiding

Vooraf

Deze opdrachten van Nieuwsbegrip horen bij de openingstekst van samsam nr. 6 (oktober): *Slim bezig met kokosschillen* (p. 5-7). De opdrachten zijn een aanvulling op de reguliere lessen van Nieuwsbegrip. Kopieer de opdrachten op pagina 2-4 van deze lesbrief en deel ze uit.

- Strategie: Relaties en verwijswaarden.
- Sleutelschema opdracht 2: boomdiagram.
- Denkactiviteiten: indelen en definiëren.
- Intelligentie opdracht 4: de verbaal-linguïstische (woordknop) intelligentie.

OPDRACHT 1 Tekst lezen (klas en drietallen)

1. Doe de opdracht klassikaal of laat de leerlingen in groepen werken. Wanneer u in de klas werkt met Nieuwsbegrip, kunt u de tekst aan de hand van het stappenplan behandelen. Gebruik hierbij de principes van rolwisselend lezen. 'Model' de tekst, met name met betrekking tot verwijswaarden (zie opdracht 2).
2. De leerlingen maken de vragen in drietallen. Bespreek de opdracht klassikaal na. *Antwoorden:*
 Vraag 1: energie die op een milieuvriendelijke manier wordt opgewekt, bijvoorbeeld door windmolens, zonnepanelen of door biomassa (zoals hout, afval enz.) te verbranden
 Vraag 2: de rook inademen van houtskool is heel ongezond, voor de houtvuurtjes moeten veel bomen gekapt worden, gasflessen zijn duur
 Vraag 3: verdwijnen van grote stukken bos, door kappen van bomen of bosbranden

OPDRACHT 2 Boomdiagram invullen (drietallen)

1. Laat de leerlingen het schema in drietallen invullen. Ze zoeken de informatie op de in de tekst.
2. Schrijf de antwoorden op het bord. De leerlingen kijken hun antwoorden zelf na. Geef toelichting waar nodig.

OPDRACHT 3 Verwijzingen herkennen (klas)

1. Neem de uitleg gezamenlijk door.
2. Bespreek de opdracht klassikaal. Besteed vooral aandacht aan de opdrachten waarbij informatie uit verschillende zinnen gehaald moet worden of waarbij de informatie in een andere volgorde dan in de tekst moet worden opgeschreven.

OPDRACHT 4 Een biogasinstallatie tekenen (alleen en klas)

1. De leerlingen maken op een apart blad een tekening van een biogasinstallatie zoals die in Cambodjaanse huizen aanwezig is. Ze tekenen het hele proces van poep naar gas en de dingen die je daarmee in huis kunt doen. Ze schrijven de namen van de relevante onderdelen in hun tekening.
2. Laat enkele leerlingen hun tekening toelichten en bespreek de tekeningen. Is het proces duidelijk te zien? Zijn er geen belangrijke onderdelen vergeten?

Antwoorden

OPDRACHT 2

OPDRACHT 3

1. *koken met* briketten van verbrande kokosschillen
2. koken op gas, hout of houtskool
3. *hoe* het afvalproduct poep energie kan leveren
4. biogas